

Katowice, 15 stycznia 2015 r.

Szanowna Pani Premier,

mając na uwadze prowadzone rozmowy w sprawie górnictwa oraz spotkania z samorządowcami z gmin, na terenie których działają kopalnie przewidziane do restrukturyzacji; pozostając równocześnie w nadziei na zawarcie porozumienia, przedstawiamy postulaty, zawierające propozycje do powstającego rządowego „programu dla Śląska”.

### **Propozycje do programu dla Śląska**

1) Przekazanie dodatkowych środków z budżetu państwa na uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje (np. drogi dojazdowe, inwestycje wodno-kanalizacyjne, energetyczne) nieobwarowane wymogami Komisji Europejskiej, czyli uwzględniające np. przygotowanie terenów dla dużych firm.

2) Preferencyjne pożyczki dla firm na inwestycje, które zatrudnią osoby odchodzące z górnictwa z możliwością umorzenia przy utrzymaniu miejsc pracy. Proponujemy skorzystać z doświadczeń z realizowanych w Polsce na początku wieku programów łagodzenia społecznych i regionalnych skutków restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego oraz hutnictwa żelaza i stali "INICJATYWA", finansowanych bezpośrednio przez KE z funduszu PHARE oraz z „Programu łagodzenia w Regionie Śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego”, finansowanego w ramach pożyczki zaciągniętej przez stronę rządową z Europejskim Bankiem Rozwoju Rady Europy. W przypadku „Programu Inicjatywa” oferowano:

a) Wsparcie aktywnych działań socjalnych poprzez:

- przekwalifikowujące szkolenia zawodowe dla zwalnianych pracowników
- aktywizujące osłony socjalne, świadczenia na przekwalifikowanie w hutnictwie (zasiłki socjalne w górnictwie oraz kontrakty szkoleniowe)

b) Wsparcie tworzenia alternatywnych miejsc pracy poprzez rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw:

- system refundacji składek na ubezpieczenie społeczne na rzecz pracodawców zatrudniających byłych pracowników górnictwa lub hutnictwa
- udzielanie przez wybrane instytucje regionalne preferencyjnych pożyczek dla byłych pracowników górnictwa i hutnictwa, rozpoczynających samodzielną działalność gospodarczą lub ich współmałżonków oraz małych i średnich przedsiębiorstw planujących zatrudnienie byłych pracowników górnictwa i hutnictwa
- system dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych małym i średnim przedsiębiorstwom planującym zatrudnienie byłych pracowników górnictwa lub hutnictwa
- system subsydiowania usług doradczych dla podmiotów korzystających z wymienionych wyżej instrumentów.

3) Wkład własny w przypadku wybranych projektów realizowanych z EFRR i EFS w 100 % finansowany z budżetu państwa.

4) Szczególny nacisk na finansowanie projektów z zakresu chemicznej przeróbki węgla np. wprowadzenie do Kontraktu Terytorialnego nowego projektu „Centrum Specjalizacji Technologicznych ENERGIA-ŚRODOWISKO-ZDROWIE”, jak również rozszerzenie projektu „Centrum Czystych Technologii Węglowych: rozwój wiedzy i kompetencji gospodarki regionalnej wokół czystych technologii węglowych” ujętego w Kontrakcie Terytorialnym.

5) Wprowadzenie dodatkowych ulg dla inwestorów wchodzących na teren specjalnych stref ekonomicznych w szczególności:

- a) **Wyższa pomoc publiczna** - wprowadzenie (w ograniczonym czasie) możliwości udzielenia przedsiębiorcom inwestującym we wskazanych lokalizacjach pomocy publicznej według wyższego wskaźnika intensywności (np. 50 %) niż w pozostałych lokalizacjach.
- b) **Wydłużenie okresu funkcjonowania działalności stref w wybranych obszarach do 2035 roku.**
- c) **Premia rewitalizacyjna (grant)** - przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na działalność SSE we wskazanej lokalizacji otrzymywałby część pomocy w formie grantu. Środki takie mogłyby być udzielane w ramach specjalnego funduszu, w ramach dostępnej puli pomocy publicznej, w początkowym okresie realizacji inwestycji. Te środki mogłyby być przeznaczone na pokrycie kosztów rewitalizacji, koniecznych z uwagi na stan nieruchomości.
- d) **Bon zatrudnieniowy** - przedsiębiorca strefowy tworzący nowe miejsce pracy i zatrudniający pracownika zwalnianego z restrukturyzowanej firmy (zakład górniczy) uzyska dofinansowanie części wynagrodzenia w formie bonu. Finansowanie części wynagrodzenia może dotyczyć okresu np 3-letniego, z tym że możliwość korzystania (spieniężenia) powstanie u pracodawcy po każdym 12-miesięcznym okresie zatrudnienia . Warunkiem korzystania byłoby również utrzymanie zatrudnienia na poziomie określonym w zezwoleniu.
- e) **Tooling** - wsparcie polegające na możliwości zaliczania przez przedsiębiorcę strefowego do kosztów kwalifikowanych określonej grupy wydatków ponoszonych na maszyny, urządzenia wykorzystywane następnie poza granicami strefy (np. przez kooperantów w oparciu o umowy).
- f) **Zwolnienie w podatku od nieruchomości** - objęcie określonych terenów programami zwolnień w podatku od nieruchomości. Każda z Gmin przyjmie program wsparcia w tej formie pod pewnymi warunkami (wielkość kosztów kwalifikowanych, poziom zatrudnienia).
- g) **Wsparcie deweloperów** - na terenach mogą być tworzone strefy inwestycyjne, specjalnie powołane spółki celowe mogłyby budować hale na wynajem (produkcyjne, magazynowe, usługowe), a następnie wynajmować je firmom strefowym. Wsparcie polegałoby na zwolnieniu dochodów deweloperów (operatorów budynków) z czynszu najmu z podatku dochodowego i umożliwienie zaliczenia poniesionych wydatków na wybudowanie hal do kosztów kwalifikowanych inwestycji (forma pomocy publicznej).
- h) **Rozliczanie straty** - wprowadzenie dla podmiotów działających w określonych obszarach uwzględniania w kalkulacji pomocy publicznej straty poniesionej na działalności strefowej w latach poprzednich. W ten sposób określona grupa firm mogłaby w dłuższej perspektywie wykorzystać pomoc publiczną, a jednocześnie ponoszone straty (szczególnie w pierwszym

okresie) nie byłyby stratami w znaczeniu ekonomicznym (niekorzystne podejście organów skarbowych i sądów administracyjnych).

- i) **Ułatwienia w zakresie zmiany granic SSE** - możliwość obejmowania granicami strefy także nieruchomości, które stanowią własność spółek z udziałem Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego lub będących własnością spółek utworzonych z udziałem takich podmiotów. Obecnie tereny takie traktowane są nominalnie jako grunty prywatne i mogą być obejmowane statusem SSE jedynie w przypadku pojawienia się inwestora zainteresowanego takim gruntem i realizacją na jego terenie konkretnej inwestycji spełniającej warunki określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną (Dz. U. Nr 224, poz. 1477, z późn. zm.). Taka sytuacja uniemożliwia nakładanie statusu strefy bez konkretnego inwestora.
- j) **Preferencja rozpoczęcia inwestycji** - jeżeli inwestor zamierzać będzie wcześniej rozpocząć inwestycję (przed utworzeniem strefy) to ponoszone przed wydaniem zezwolenia wydatki zaliczane będą do kosztów kwalifikowanych.
- k) **Preferencje dla zarządzającego/gminy** - możliwość nieodpłatnego przekazywania gruntów kopalnianych na rzecz zarządzającego/gminy celem ich zagospodarowania oraz następnie zbywania inwestorom strefowym, zainteresowanym prowadzeniem działalności w oparciu o zezwolenie. Taki mechanizm pozwoliłby zachęcić te podmioty do budowy infrastruktury celem odzyskania części nakładów w postaci zysku na transakcji.

**Preferencje dla zarządzającego** - wprowadzenie (alternatywa w stosunku do pkt j) wyłącznej kompetencji zarządzającego do pośrednictwa w sprzedaży nieruchomości objętych programem. Przygotowywania nieruchomości do sprzedaży, organizacji przetargów - działania te podejmowane powinny być na podstawie umowy cywilnej z określonym poziomem wynagrodzenia prowizyjnego.

6) Rewitalizacja, odnowa kamienic w celu podniesienia jakości życia mieszkańców i udostępnienia części tych obiektów na działalność gospodarczą.

7) Nieodpłatne przekazanie wolnego majątku pogórniczego na rzecz samorządów wyrażających taką potrzebę/wolę jak również wprowadzenie regulacji usprawniających wykorzystanie i rewitalizację tego terenu. Zabezpieczenie środków na inwentaryzację, badania i uregulowanie stanu prawnego majątku przejmowanego przez gminę, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury podziemnej.

8) Zmiany w prawie, mające na celu szybkie przekazanie gruntów i przyspieszenie procedur administracyjnych związanych z ich późniejszym zagospodarowaniem.

9) Zmiany przepisów prawa w zakresie zwrotu VAT (zmiana terminów dla Urzędów Skarbowych uniemożliwiających US przeprowadzenie przewlekłych postępowań, które powodują upadek firmy).

10) Dodatkowe środki na wsparcie projektu proponowanego do realizacji w ramach POIS, uzupełnionego przez inwestycje realizowane w ramach ZIT w RPO WSL 2014-2020.

11) Zwolnienia podatkowe, rozważenie kompensaty utraconych wpływów podatkowych poprzez czasowe zwiększenie udziału gmin górniczych w PIT

12) Wyposażenie gmin w majątek umożliwiający sprawne kreowanie potencjału inwestycyjnego - przekazanie terenów będących w posiadaniu Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Agencji Mienia Wojskowego.

Jesteśmy przekonani, że powyższe propozycje będą cennym uzupełnieniem projektu rządowego. Równocześnie po raz kolejny wnosimy o włączenie niżej podpisanych do prac „Międzyresortowego Zespołu do spraw Wzmocnienia Potencjału Przemysłowego Śląska”.

Wojciech Saługa

Damian Bartyła

Zygmunt Frankiewicz

Grażyna Dziedzic

Małgorzata Mańka – Szulik

Joachim Bargiel